

LÁNY A TÜKÖR ELŐTT

Ha most éppen itt lennél velem, és ha akarnád, persze, csak ha akarnád, megmutatnám neked ezt a nagy házat, ahol élek. Mindent megmutatnék neked, és mindenről mesélnék, mert nagyon szeretnék valakivel beszélni ezekről a dolgokról, amiket különben soha nem mondtam még el senkinek. Mert az emberek olyan nyugtalanok, nem szeretnek hallgatni, állandóan közbeszólnak, taknyos, mondják, meg hogy törődjek csak a magam ügyeivel, a tanulással és a könyvekkel, így aztán elfelejtem, amit éppen mondani akarok. De veled szeretek beszélgetni. Veled mindenről lehet beszélgetni, te jó vagy, és meghallgatsz, ha éppen egyedül maradok, mindig veled beszélgetek. Ilyenkor csak mesélek, mesélek, mindent elmondok, ami az eszembe jut, néha én sem értem, amit mondok, de gondolom, te megérted, biztos vagyok benne, hogy megérted.

(Tömbház) Nagy ház, szép ház, bárki örvendene, ha itt lakna. Két éve költöztünk ide, akkor tízéves voltam, azt mondják, közvetlenül azelőtt építették a házat. Amikor beköltöztünk, a szobák még teljesen újak voltak, de azóta már megfoltosodtak, bemucskolódtak. Nedves volt a falon a festék és friss szagú, de aztán hamar kiszáradt, mondják, mert nagyon szárazak ezek a lakások. Talán Gábor bácsi mondta anyának, hogy szárazak, azt hiszem, azt is ő mondta, hogy tegyen vízes edényeket a fűtőtestekre, azóta nálunk minden fűtőtesten konzervdoboz van, anya az elején mindig feltöltötte őket vízzel. A bejárat előtt régebb

virágok voltak, hosszú szárú, piros virágok, de egész nyáron itt lábdáztunk, és letörtek. Azért mondom, hogy labdáztunk, mert mindenki itt szokott labdázni, a többi házából is mind ide jönnek a gyerekek, de engem csak olyankor hívnák, ha kevesen vannak, mert én ügyetlen vagyok. Sohasem kapom el a labdát, ha nekem dobják, pedig el akarom kapni, és mégis, sohasem kapom el. Olyankor már előre félek, mert mindig nekem dobják a labdát a másik csapatból, mert tudják, hogy én nem kapom el, s akkor azt mondják a többiek: lyukas markú, és ki kell állni közülük. Így aztán nem nagyon labdázok, inkább csak nézem őket. A kardvirágokat mondtam, azok kitörtek, mert rájuk esett a labda. Egyszer pedig Zoltiék berúgták futball-labdával a lépcsőház ablakát, nagyot csörömpölt, s akkor kijött Jóska bácsi, innen a földszintről, elvette a labdát, és kilyukasztotta a bicskájával. Zolti sírva vitte haza a lefúvódott labdát, később átjött az apja ide a ház elé, és üvöltött Jóska bácsinak.

(Lépcsőház) Maga marha, magának mi köze a gyerekem labdájához, kiáltotta, fogadkozott, hogy bététeti az üveget, de látod, azóta sem tétette be. Mondják, hideg lesz majd télen a lépcsőházban. A bejáratnál a falra levélszekrények vannak akasztva, mindenkinek van levélszekrénye, sorban a legelső a Jóska bácsié, a miénk a kilences, még a legelején, amikor beköltöztünk, a postás cserélte a szekrényeket, máshova tette be a Jóska bácsi levelét, másnap megvárta a postást, és káromkodott, azt mondta: fenéken rúgja, ha még egyszer össze meri cserélni a leveleit. A postás csak állt, kicsit meghajtott fejjel és szomorúan, nem tudom, miért szomorú emberek a postások.

A lépcsőházban műanyag borítja a korlátot, s a többiek, ha lefelé jönnek, felülnek a korlátra, és lecsusszannak, nagyot dobbannak itt lent, olyankor kijön Jóska bácsi, és káromkodik, csúnyán káromkodik, apánál is csúnyábban. Mondják, Jóska bácsi nem szereti a gyerekeket, mert nincs neki. Én még sohasem csúsztam le a korláton, mert félek lecsúszni. Emlékszem, amikor költöztünk, teherautóval hoztuk a bútorokat ide, a ház elé, aztán apa két emberrel vitte fel őket a második emeletre, mert mi a másodikon lakunk, apa káromkodott, amikor a nagy szekrényt vitték felfelé, mert nem lehetett fordulni vele a lépcsőházban. Ez a nagy karcolás a falon még azóta van, itt akadtak el, éppen mögöttük jöttem egy halom télikabáttal, rossz volt lépni, mert nem láttam a lépcsőket, úgy tapogattam ki őket a lábammal, anya mögöttem jött két bőrönddel, és siettetett, menj már, mondta, menj már, mert nem bírom, de nem lehetett menni, mert apáék elakadtak a nagy szekrénnel itt a fordulóban, apa káromkodott, és a két ember szuszogva emelte a szekrényt, aztán apa nekiesett ott elöl a falnak, eleresztette a szekrényt, hatalmasat dördült a lépcsőház, majd csend lett, csak apa káromkodott ott elöl.

(Emeletek) Azelőtt az első emeleten lakott egy fiú, olyan nagy fejű, kövér fiú, aki állandóan nevetett vagy inkább vigyorgott, és az volt az érdekes, hogy már kopaszodott, pedig csak három évvel volt nagyobb nálam. Az apja is kövér ember volt, vörös arcú és kegyetlen, mindig verte ezt a fiút, néha egész délután verte, és azt üvöltötte: te szégyentelen marhája, te istenverése, ezt a fiút Daninak hívták, és mindenki bolond Daninak csúfolta. Ritkán jött le a ház elé, és sohasem kérte,

hogy ő is játsszon velünk, csak nézett minket, és vigyorgott, akkor csúfolták a gyerekek bolondnak, szaladt utánuk, de nem tudta megfogni őket. Azelőtt mindig félttem elmenni az ajtójuk előtt, de egyszer elvitték valahova azt a fiút, azóta nem kiabál az apja. Mi a második emeleten lakunk, az ajtónkra kilences van írva. Velünk szemben Rózsika néni lakik, mellettünk Erzsikéék, Erzsike ugyanoda jár, ahova én, csak egy évvel kisebb, sok szép ruhája van, és az édesanyja nem engedi, hogy barátkozzon velem, megtiltotta, hogy köszönjön nekem, úgy mondta: nem hozzám való. Tudod, zongorázni tanul, áthallatszik hozzánk, ahogy gyakorol, vasárnap délután is gyakorol, olyankor apa, ha éppen itthon van, végig morog, azt mondogatja: már megint kalimpál az a kis bestia. Zongorázni, azt hiszem, igen érdekes, én is szeretnék egyszer, milyen furcsa, hogy a sok egyforma billentyű más-más hangon szól, ha leütöm. Ha felmész a lépcsőn, a harmadik és a negyedik emeletre jutsz, a negyedik emeleten lakik Évike, az osztálytársam, az év elején egy padban ültünk, de egyszer feljött az Évike mamája az iskolába, és akkor engem elültettek előre, az első padba. Aztán, ha tovább mennél a lépcsőn, a szárítóba érnél, innen egy ajtón keresztül ki lehet menni a tetőre. Nagyon szép ott, egészen közel vannak a felhők, és látni lehet az egész várost, még az iskolánk teteje is látszik. Anya minden héten felmegy a szárítóba, szerdán, amikor mos, nagy kosárban viszi fel a ruhát. A mi emeletünkön négyen laknak, vagyis négy család, s minden hónapban egy hétig tisztára kell hogy seperjem a lépcsőházat egészen az első emeletig. Ha sár van kint, akkor vizesruhával is fel kell hogy töröljem.

(*Hangok*) Apa általában későn szokott hazajönni és mindig részegen. Van, amikor csak bejön, hiába teszi ki anya a vacsorát, nem eszik, csak végigveti magát az ágyon, így alszik el, ruhában. Máskor veszekedik anyával, anya sír, nem hangosan, csak éppen a válla rázkódik. Emlékszem, egyszer apa éjjel jött haza, összehányta az egész lépcsőházat, másnap Rózsika néni megdöngette az ajtót reggel, olyan erősen, hogy én is megébredtem. Hangosan kiabált, dühösen: maguk disznók, öszszerondítják a lépcsőházat, s azt hiszik, én fogom felseperni, és közben döngette az ajtót a seprűjével. Apa még mindig részeg volt, káromkodott, és fenyegetőzött: fogja be a száját, vén izé, kiáltotta. Anya szótlánul és falfehéren kivette a fürdőszobából a seprűt, a törlőrongyot, és kezdte felsúrolni a lépcsőházat. Akkor kijött a harmadik emeletről a Tanár, nagy, magas ember, mindenki csak így hívja: Tanár, rátámaszkodott a korlátra, és lekiáltott: az istenit maguknak, már kora reggel megkezdik, a fene a mocskos pofájukba, nem tudtak ott maradni a kulipintyóikban, a város végén. Kora reggel volt, az ágyamból éppen látszott a felkelő nap. Apa a tegnap este is részegen jött haza, mindig megébredt, mert csapkod, és káromkodik. Te disznó, mondta neki anyám, te mocskos disznó, apám csak röhögött, aztán megdühödött, és megpofozta anyámat, ne kárálj, üvöltötte, ne kárálj. Anyám semmit sem szólt, csak ült a széken, és reszketett, s mellettem, az ágyam mellett ököllel döngették a falat, és azt kiáltották: fel fogjuk jelenteni. Apám kinyitotta az ablakot, és kihajolt rajta, úgy üvöltötte, azt csinállok a házamban, amit akarok, aztán kiment, becsapta maga mögött az ajtót, s mi egyedül maradtunk anyával, hozzám jött, átölelt, és azt mondta: szegény gyermekem,

szegény gyermekem, így mondta, kétszer és csendesen, miközben a szomszédok még mindig dönggették a falat.

(Hétköznap) Reggel nem szoktam megébredni, amikor anyáék elindulnak munkába, később szoktam megébredni, felöltözöm, és megiszom a teát, mindig piros pléhcsuporban van a kályhán, de általában kihűl, mire megiszom. Egyszer, nem is olyan régen, anya nem ment munkába egy nap, hanem felöltöztetett abba a kék ruhába, amelyik biztosan neked is tetszene, ha látnád, ő is felöltözött szépen. Autóbuszra ültünk, és felmentünk a klinikára, anya fogta a kezem, úgy léptünk be a váróterembe, sokan voltak már, s ha jól emlékszem, a miénk a húszas szám volt. Amikor sorra kerültünk és beléptünk az orvoshoz, nagyon féltem, de az orvos semmit sem csinált, csak beszélgetett velem, mindenféléről kérdezett, mondta, hogy álljak fél lábra, hogy menjek behunyt szemmel a sarokig, akkor már egy cseppet sem féltem. Rendkívül ideges, mondta az orvos, és megsimogatta a fejem, de én elhúzódtam tőle, úgy néztem anyára: most mit fog mondani, vártam, hogy megvédjen, hogy azt mondja, az nem lehet, de anya semmit sem mondott. Amikor hazamentünk, Évikével ugróköteleztem a ház előtt, ahol a szőnyegporoló van, mert ott jó sima a hely, nem is gondolnád, milyen jól lehet ott ugrókötelezni. Valamit el akartam mondani neked, tudod, az iskolában az osztályfőnöknő mindig azt mondja, hogy én olyan boldog leszek, nem így mondja, hanem úgy az egészségünknek: ti majd olyan boldogok lesztek, s én ezen annyit gondolkoztam, amikor egyedül vagyok, már tudom, és hidd el nekem, én sohasem

leszek boldog. Pedig amikor egyedül vagyok, teljesen egyedül a lakásban, odaülök a tükör elé, és nézem magam, ez a legnagyobb titkom, ülök a tükör előtt, és úgy csodálom, ahogy napról napra egyre jobban szépülök.